

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите

Българска агенция по безопасност на храните

АНТИМИКРОБНА РЕЗИСТЕНТНОСТ

Антимикробната резистентност (АМР) е предизвикателство към човечеството, засягащо пряко здравето на човека и животните. Причините за появата на микробна устойчивост са многобройни, породени от обективни и субективни обстоятелства. Лишаването на човечеството от възможността да използва антимикробни средства би имало огромни отрицателни последици за общественото здраве. В резултат на извършени проучвания в глобален мащаб се констатира, че изграждането на АМР е причина за понижаване качеството на живот и поражда значителни икономически последици, изразяващи се в повишаване на разходите за здравеопазване и загуби по отношение на производителността.

Правилното използване на антимикробни средства във ветеринарната медицина е една от основните области в политиката на ЕС, свързана с борбата с АМР.

ПРИНЦИПИ НА РАЗУМНАТА УПОТРЕБА НА АНТИМИКРОБНИ СРЕДСТВА:

Всяка употреба на антимикробни средства може да доведе до развиването на АМР. Рискът от това се увеличава, ако антимикробните средства се употребяват не по предназначение, например по нецелев начин (масово лечение или употреба върху невъзприемчиви микроорганизми), в субтерапевтични дози, многократно или за неподходящ период от време.

Общите принципи на разумната употреба на антимикробните средства трябва да са обичайна практика в животновъдните стопанства и ветеринарните практики.

Разумната употреба на антимикробни средства следва да доведе до по-рационално и целенасочено използване и оттук до максимално увеличаване на терапевтичния ефект и свеждане до минимум на развиването на АМР.

Следните принципи следва да се спазват в случаите, когато е необходимо да се употребяват антимикробни средства за опазване на здравето на животните и за хуманно отношение към тях:

- Предписването и прилагането на антимикробни средства трябва да бъде обосновано от ветеринарна диагноза.
- Когато е необходимо да се предпише антимикробно средство, рецептата следва да бъде издадена въз основа на диагноза, поставена след клинични изследвания на животното от предписалия антимикробното средство ветеринарен лекар. Когато това е възможно, следва да се проведат изпитвания за определяне на микробната чувствителност, които да обуславят избора на антимикробно средство.
- Антимикробната метафилактика следва да се предписва само когато има действителна нужда от лечение. В такива случаи ветеринарният лекар следва да обоснове и да документира лечението въз основа на клинични констатации относно развитието на заболяването в стадото. Антимикробната метафилактика никога не следва да се използва като заместител на добрите управленски практики.
- Рутинната профилактика трябва да се избягва.
- Прилагането на лекарство върху цяло стадо следва да се избягва винаги, когато това е възможно. Болните животни следва да бъдат изолирани и лекувани индивидуално.

✉ Гр. София, 1606, бул. „Пенчо Славейков” № 15А

☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 915 98 98, www.babh.government.bg

- При вземане на решения относно антимикробното лечение трябва да бъде взета под внимание цялата информация, свързана с животното, причината за и естеството на инфекцията, както и обхватът на наличните антимикробни средства.
- Употребата на тясноспектърни антимикробни средства винаги следва да е първият избор, освен когато предварителното определяне на чувствителността, подкрепено по подходящ начин от съответните епидемиологични данни, показва, че това би било неефективно. Употребата на широкоспектърни антимикробни средства и на антимикробни комбинации следва да се избягва (с изключение на фиксирани комбинации, съдържащи се в разрешени ветеринарномедицински продукти).
- Ако едно животно или група животни страдат от периодично повтарящи се инфекции, които изискват антимикробно лечение, следва да се положат усилия за ликвидиране на щамовете на микроорганизмите, като се определи защо заболяването се повтаря и се внесе промяна в условията на производство, животновъдните практики и/или управлението.
- Антимикробното лечение трябва да се прилага върху животните съгласно инструкциите, дадени в рецептата на ветеринарния лекар.
- За да се избегне ненужно лечение, следва да се прави редовна преоценка на необходимостта от антимикробно лечение.
- Периоперативната употреба на антимикробни средства следва да се сведе до минимум, като се използват асептични техники.
- Когато това е възможно, алтернативните стратегии за контрол върху заболяванията, за които е доказано, че са еднакво ефикасни и безопасни (например ваксинация), следва да бъдат предпочитани пред лечението с антимикробни средства.
- Ветеринарният лекар, издаващ рецепти, следва да гарантира, че се избират най-подходящите антимикробни средства въз основа на най-точната и актуална информация относно фармакодинамиката и фармакокинетиката, както и въз основа на точна и актуална информация относно функционирането на различните класове антимикробни средства.
- Ветеринарният лекар, издаващ рецепти, винаги трябва да обмисля възможността за използване на единични вещества вместо на комбинации от антимикробни средства и следва да гарантира, че когато предписва комбинация от антимикробни средства, всички вещества в комбинацията са активно действащи срещу целевия(ите) патоген(и).
- Ветеринарният лекар, издаващ рецепти, е отговорен за предоставянето на точна информация на лицето, което прилага антимикробните средства. На първо място тя трябва да се основава на информацията, получена от информацията за продукта (КХП, листовката с упътвания, етикетите) във връзка с дозата, показанията, карентните срокове и предупрежденията за разумната употреба.
- Ветеринарните лекари следва незабавно да докладват за липсата на или намалената ефикасност на даден антимикробен продукт. Докладването трябва да се извърши в рамките на съществуващата система за фармакологична бдителност.
- С оглед на риска от АМР, ветеринарният лекар, издаващ рецепти, винаги следва да обръща сериозно внимание на алтернативни, включително дългосрочни решения, които биха могли да предотвратят повторното възникване на заболяването.

ПРОФИЛАКТИКА НА ЗАБОЛЯВАНИЯТА И НАМАЛЯВАНЕ НА НУЖДТА ОТ ИЗПОЛЗВАНЕ НА АНТИМИКРОБНИ СРЕДСТВА

Най-добрият начин за постигане на намаляването и за свеждане до минимум на нуждата от употреба на антимикробни средства е предотвратяването на инфекции, тъй като намаляването на броя на инфекциите намалява броя на необходимите лечения.

Най-общо, следните мерки могат да помогнат за предотвратяване на заболяванията и за намаляване на нуждата от употреба на антимикробни средства при всички видове:

- прилагане на хигиенни мерки и мерки за биосигурност (включително мерки, предназначени за предотвратяване на въвеждането на инфекции), като например: отделно съхраняване на работното облекло и обувки за всяка производствена единица; ограничаване на достъпа; разполагане на устройствата за миене и дезинфекция на ръцете (с течен сапун, гореща и студена вода) в близост до работното място; осигуряване на бързото отстраняване на мъртвите животни и предотвратяване на достъпа до тях; прилагане на системата „всички вътре/всички вън“ във всяка единица; спазване на строг график за почистване и дезинфекция; както и извършване на редовни проверки на дезинфекцията;
- изготвяне на ясни протоколи за профилактика на инфекциозните заболявания и контрол върху инфекциите и хигиената;
- подобряване на животновъдните системи чрез осигуряване на подходящ подслон, вентилация и условия на околната среда за животните и подходящи и чисти съоръжения при транспортиране (например място за настаняване и превозни средства);
- създаване на интегрирани производствени системи, при които се избягва необходимостта да се закупуват и смесват популации и да се транспортират животни с неизвестен здравен статус;
- избягване на стресови ситуации, които могат да отслабят имунната система на животните и да ги направят по-податливи на инфекции, например ограничаване на транспортирането на животните, свеждане до минимум на времето за транспортиране на животните и гарантиране на спазването на препоръчаната гъстота на популацията на животните (т.е. избягване на пренаселването);
- въвеждане на специфични за стадото планове, предназначени за постигане на последователно поетапно подобряване на здравето на стадото и избягване и преустановяване на програми в областта на здравето, при които животните систематично са лекувани с антимикробни средства с профилактична цел;
- прилагане на програми за контрол върху специфични заболявания по животните (както вирусни, така и бактериални) посредством ваксинация;
- използване само на безопасни и висококачествени фуражи и вода;

[Линк за актуална информация:](#)

<http://tinyurl.com/y5fb2d9a>